

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Secunda. Quando, & Ubi sint Angeli creati?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

DISPUTATIO I.

DE NATURA ANGELORUM SECUNDUM SE.

QUÆSTIO I.

An in Universo dentur Angeli?

Respondeo ad Quæstionem, & intelligendo per Angelum Creaturam aliquam nullo sensu perceptibilem.

Dico I. Affirmative, id est esse de fide. Ita communissima contra Atheos, qui sicut Deum sic quoque omnem spiritum negant, & Sadducæos dicentes: *Non esse Resurrectionem, neque Angelum, neque spiritum, Act. 23.*

Et probatur primò ex Scriptura, quæ frequentissimè tum in antiquo, tum novo Testamento Angelorum mentionem facit, ut Angelus, qui loquebatur in me, & volavit Angelus ad me, Isaia 1. Angelus suus mandavit Deus de te, Pl. 90. Qui facit Angelos suos spiritus, Pl. 103. Angeli eorum semper videntur faciem Patris mei, qui in Cælis est, Matth. 18.

Probatur secundò ex Patribus, Augustino in Enarr. in Pl. 103. dicente: *Quantum non videamus apparitionem Angelorum, abscondita enim est ab oculis nostris, & est in quadam Republica magna Imperatoris Dei, tamen esse Angelos novimus ex fide. Quòd autem per Angelos intelligat spiritus aliquos, id clarè docet concione primà in eandem Pl. 103. his verbis: Spiritus Angeli sunt, & cum spiritus sunt, non sunt Angeli; cum verò mittuntur Angeli sunt: Angelus enim officii nomen est, non natura. Quævis nomen hujus naturæ spiritus est; quævis officium, Angelus est. Ex eo, quod est, spiritus est, ex eo, quod agit, Angelus est. Et lib. 15. Civit. cap. 23. ait: Scriptum est, qui facit Angelos suos spiritus, id est, eos, qui naturà spiritus sunt, facit esse Angelos suos, injungendo eis officium nuntiandi. Qui enim Græcè ἄγγελος dicitur, quod nomen Latinà declinatione Angelus perhibetur, Latinà linguà Nuntius interpretatur.*

Probatur etiam ex D. Bernardo lib. 5. de Consideratione cap. 4. sic Angelos describente: Et primò quidem Civis esse illic (in Cælis) spiritus, potentes, gloriosos, beatos, distinctos in personas, dispositos in dignitates, ab initio stantes in ordine suo, perfectos in genere suo. A Deo conditos divinis laudibus & obsequiis deditos. Hæc omnia legendo comperimus, fide tenemus.

Dico 2. Dari Angelos nullà ratione naturali convinci potest evidenter. Ita Meratius Valentia &c.

Probatur: Quia potissimè rationes, quæ adhibentur ad demonstrandam existentiam Angelorum sunt istæ: Primò, quia videntur ad Universi pulchritudinem pertinere, cum cederent ad ornamentum; quòd, sicut datur substantia aliqua spiritualis incompleta, detur etiam completa; Secundò, Cæli moventur diversis motibus, qui adscribi non possunt, nisi motoribus Angelis, quos olim Aristoteles, & alii Philosophi intelligentias appellavere; Tertio,

ex mirabilibus effectibus Sagarum, quæ prolati verbulis paucis, mira & stupenda operantur; Idem obfessi, licet ante ignari fuerint, loquuntur diversis linguis, etiam organo linguæ immoto; Iterum Magi Pharaonis stupenda quoque fecerunt signa, producendo serpentes & similia, quæ utique fieri debuerunt, vel per illusionem subducendo virgas, & serpentes veros apponendo: Vel summà celeritate activa passivis applicando, quæ in Deum refundi non possunt, cum alioquin in testimonium falsitatis miracula produxisset; ergò in aliquos spiritus malos & Angelos peccantes; Denique, Dæmones frequenter suggerunt hominibus mala, eosque ad peccata pertrahunt; ergò: Hæc, inquam, sunt rationes, quibus aliqui Angelos demonstrare conantur, sed istæ non convincunt, ergò: probatur min. Non prima, quia multa alia quoque sunt, quæ ad pulchritudinem Universi conducunt, ut alia materia, Corpus simplex, magis frugifera Provincia, &c. quæ tamen defacto non sunt, stante enim rerum possibilitate, Divina voluntas omnium effectrix libera est, ut ponat vel omitat; ergò ex hoc nihil sequitur. Sed nec ex secunda, quia Cæli moveri possunt ab impulsu à Creatore ipsis impresso, vel ex natura sua, vique innatà & inclinatione intrinsicâ, vel denique ab ipso Deo, nec in hoc aliquid apparet inconveniens, ergò. Tertia etiam ratio non convincit, quamvis enim verum sit, mira fecisse Magos Pharaonis, mira etiam facere sagas & mira fieri, ipsas frequenter somnare & aliis modis illadi; Obfessos variis linguis loqui, & homines suggestionibus pravis ad malum pertrahi, quæ quidem, licet à Deo non fiant, unde scitur, quòd ista omnia non fiant ab animabus separatis, quæ à corporibus solutæ perspicaciorem intelligendi vim habent, & majorem movendi se & alia, velocitatem, adeoque in illas refundi poterunt illa mira, consequenter non convincunt dari aliquos spiritus malos.

QUÆSTIO II.

Quando & ubi sint Angeli creati?

Circa primam partem Tituli inprimis certum est, Angelos non fuisse ab æterno, sicut nec ullam creaturam, seu spirituales, seu corporales contra Aristotelem & plures alios Philosophos, ex Scriptura & ex cap. Firmiter de summa Trinitate. Attamen nonnulli Patres Græci, ut Gregorius Nazianzenus, Basilii, Damascenus, &c. & etiam aliqui Latini, ut Ambrosius & Hieronymus voluerunt, eos longo tempore ante mundum conditum creatos esse. Econtrà verò D. Augustinus, Gregorius Magnus, Beda, Hugo à S. Victore, & plures alii docent, eos fuisse simul cum mundo condito creatos, ita, ut Cajetanus, Vasquez, Sixtus Senensis dicant in hac re nihil certi dici posse, cum nihil sit ab Ecclesia determinatum, secunda tamen sententia eis probabilior videtur, estque communior, unde etiam cum ea

Dico

I. Dantur Angeli.

II. Probatur ex Patribus.

III. Item ex D. Bernardo.

IV. Dari Angelos non potest naturali ratione probari.

V. Solvuntur rationes pro parte affirmantis.

I. Angeli non fuerunt ab æterno.

II.
Angeli sunt
creati cum
Cælo.

Dices I. Angeli probabiliter creati sunt simul cum Cælo & terra. Ita Patres pro secunda sententia citati.

Probatur primò ex Scriptura, quæ clarè insinuat, Deum omnium primò creasse Cælum & Terram, ut Gen. 1. *In principio creavit Deus Cælum & Terram*, Pl. 101. *Immo tu Domine Terram fundasti*: ergò non fuerunt antecesserent creati; sed nec etiam post, quia Job. 31. dicitur: *Ubi eras, quando ponebam fundamenta Terræ cum me laudarent astra matutina, & jubilarent omnes Filii Dei*; ergò fuerunt simul creati cum Cælo & Terra.

III.
Probatur ex
Concilio La-
teranensi.

Probatur secundò Ex cap. Firmiter de summa Trinit. ex Innocentio 3. in Concilio Lateran. ubi habetur: *Creator omnium visibilium & invisibilium, spiritualium & corporalium, qui sua omnipotenti virtute simul ab initio temporis utramque condidit creaturam, spirituales & corporales*; Angelicam videlicet & mundanam; ergò Angeli simul cum creatura mundana creati sunt. Quæ autoritas probabilissimè probat Conclusionem & quidem ita, quòd aliqui planè voluerint asserere, hanc esse determinationem de fide, verum, ut admonet Sixtus Senensis, non semper sunt attendenda præcisè verba Conciliorum, sed mens, cum autem Concilium Lateranense ibi tantum intendat damnare errorem Originis dicentis: *Deum creasse à principio substantias spirituales tantum, deinde quibusdam illarum peccantibus, creasse corpora, in quibus eas tanquam in corporibus puniret*, ideò incidenter tantum egit de Creatione Angelorum simul cum creatura humana. Item ly simul posset intelligi, ut significat pariter, prout notat Vasquez, ideò non est tam certum, an Conclusio sit de Fide, quæ proinde

Probatur tertio: Angeli mali statim post creationem suam, vel saltem parva intercedente morula, peccarunt, ut colligitur ex illo Joan 8. *ille homicida est ab initio*, sed quando peccarunt, jam fuerunt Cæli creati & Terra; ergò simul cum Angelis; probatur min. Quia Angeli post peccatum statim detrusi fuerunt ad infernum, sed infernus est in medio Terræ, ergò Terra jam tunc fuit creata. Sed

IV.
Angeli post
peccatum sta-
tim sunt de-
trusi in in-
fernum.

Dices: Angelos post peccatum suum non statim fuisse detrusos ad infernum, quia primò potuerunt manere interim alibi; secundò homines post peccatum non fuerunt statim puniti; ergò non constat, quòd Angeli sic sint detrusi, maxime cum Scripturæ, quæ de casu Angelorum loquuntur, non dicant statim decidisse & dejectos esse. Sed Contrà primò: Si Angeli manserunt alibi, quæro, quid sit illud alibi? si aër, parum curo, quia satis est, quòd in illum, veluti in locum suæ punitionis sint relegati, verum tunc aër cum nondum fuerit, melius dicam, quòd aliqui ad infernum proprium, aliqui ad locum caliginosum derurbati sint, ubi nunc aër est, & in eo adhuc maligni spiritus commorantur ad exercitium hominum. Contra secundum: Licet homines non sint statim post peccatum ad infernum detrusi, non sequitur etiam Angelos non esse detrusos, tum quia illis misericordia Divina providit de remedio salutis, non his: Tum illi magis malitià, hic verò fra-

gilitate peccarunt; Tum quia Sancti Patres communiter docent, Diabolum statim puni- tum fuisse inferno. Sed dato etiam, quòd non esset statim puniti & detrusi in infernum, ex hoc nequit tamen inferri, quòd non fuerit creatura corporalis, quando illi peccarunt, quia statim, ut peccarunt, fuit determinata illis poena, *utrum ignem æternum, qui paratus est Diabolo &c.* Matth. 25. Sed illa fuit ignis; ergò tunc statim fuit, & consequenter simul creati. Sed pro Contraria sententia

Opponitur Autoritas Sacre Scripturæ, Job. 40. ubi de Behemor (Diabolo) dicitur: *Ipse est principium Viarum Dei*. Id est, ipse est prima creatura, quam Deus condidit; ergò Diabolum, & consequenter quicumque Angelus non est conditus simul cum Cælo & Terra, sed antecesserent. R. primò dist. ant.: Behemor est principium viarum Dei in ordine durationis nego ant. in dignitate & excellentià, qui fuit signaculum Dei dictus, concedo ant. & nego consequens. Itaq; Diabolum & Angeli ejus dici possunt, quòd sint principium viarum Dei negative, id est, quòd nihil ante ipsos creatum sit, non verbè positive, quia ipsi creati non sunt ante Cælum & Terram, sed simul. R. secundò: Litteraliter explicando in dicto loco sermonem esse de Elephantante, vel grandi aliquo dracone, qui ob fortitudinem & robur dicitur principium viarum Dei.

Instatur: Quælibet promissio ad extrinsecum fieri debet, sed Deus promissum suum ante mundi constitutionem venturum in mundum; ergò alicui facta debuit esse, subito, sed non hominibus, qui antea non fuerunt; ergò Angelis, consequenter illi fuerunt, major patet: probatur min. quia ad Titum 1. dicit Apostolus Christum, *ejusque hodie secundum pietatem, in spem vite æternæ, quam promissit, qui non mentitur, Deus, ante tempora sæcularia*, id est, ante mundum & tempora sæculi: ergò. R. primò: Si per ly promissit intelligatur promissio proprie dicta, per tempora sæcularia intelligenda esse plurima sæcula, sic, sensus est, quòd Deus promissit Filium suum in spem vite æternæ ante multa sæcula, id est Abrahamæ & Prophetis Sanctis. R. secundò: Si per ly ante tempora sæcularia intelligatur ante mundi constitutionem, per ly promissit intelligendum esse decretum, ut sit sensus, quòd Deus decreverit Christum ante sæculum conditum.

Dices: Videtur Divinæ bonitatis magis contentaneum, ut se alicui creaturæ nobilitati ad extrinsecum communitet, quam mundum totum producendo; ergò dicendum est, quòd Angelos antecesserent produxisset ante mundum. R. nego ant. Quia libera Dei voluntas ita perfecta est, ut nullam habeat regulam majoris, vel minoris contentaneitatis, sed quæcumque vult, perfectissimè & rectissimè vult, quando & quomodo vult. Imò si ista contentaneitas probaret aliquid, probaret etiam, quòd ab æterno se debuisset creaturæ alicui communitare. Nec ex non productione censeri potest otiosus, qui licet nunquam aliquid ad extrinsecum produxisset, otiosus dici non potuisset, sed multum produxit, cum Filium ad intrinsecum &c. &c.

& spiritum spiravit. Hæc pro prima parte: pro secunda

pro stadio & via, sed pro Patria, tunc autem fuit ordinatum pro via.

VII. Angeli sunt creati in celo Empyreo.

Dico 2. Angeli probabiliter creati sunt omnes in celo Empyreo. Est communior cum Magistro sententiarum contra Vasquez.

Probatur primo: Ibi Diabolus creatus est, ubi peccavit, sed peccavit in celo Empyreo; ergo ibi creatus est: probatur min. Ibi peccavit, unde per superbiam cecidit, & quod per humilitatem homo venire debet, sed homo debet venire ad celum, ergo: probatur min. ex D. Bernardo Serm. 2. de verbis Isaie, ubi dicit: Qualem ergo putas, necesse est, hominem inveniri, qui repudiati locum Angeli sortiatur? Et infra: Exierunt & vacuum est relictus locum, quam accipiet alter. Nonne Deo subiecta erit anima mea? alioquin nec tibi locum erit in templo. Ubi satis insinuat, Diabolum ex celo cecidisse, & hominem illic ascensurum, & locum ejus occupatum. Sed

Probatur secundo: Angeli sunt partes universi; ergo in universo creati debuerunt, in nulla autem parte ejus potius, quam in celo Empyreo, cum tunc probabiliter aliud non fuerit, utpote cum prima die creati sint, ergo. Sed in contrarium

VIII. Explicatur scriptura.

Opponitur Authoritas Scripturæ, nam Isaie 14. in persona Luciferi dicitur: In celum ascendam, supra astra Dei exaltabo solium meum, similis ero Altissimo; ergo in altius celum voluit ascendere; ergo in Empyreo creatus non fuit, quia illud est altissimum. R. Ibi litteraliter esse parabolam de Rege Babylonis, cujus excidium prædicitur, ex eo, quod sicut Deum volebat se honorari, unde, quemadmodum figuratè applicatur ille textus Lucifero, ita etiam figuratè debet intelligi celum, nempe Celsitudo Divinitatis & ejus æqualitas, quam Lucifer affectavit, cum astra tunc nondum fuerint creata; unde consequenter etiam figuratè exponit Mellissus Doctor tract. de grad. humilit. cap. 10. Ascendam super altitudinem nubium, sedebō in monte, in lateribus Aquilonis, dicens: Neque Aquilonem hunc corporalem, nec sedem hanc intelligo materialem. Puto autem per Aquilonem reprobandos homines fuisse designatos, per sedem potestatem in illos. Ut, quomodo Altissimus suâ sapientiâ, & bonitate omnibus filiis obedientiæ præerat, ita & tu super omnes filios superbiæ rex constitutus, tuâ eos astutâ malitiâ, ac malitiosâ astutiâ regeres, per quod Altissimo similis esses.

IX. Peccatum Angelorum extrinsecè tantum in seculo colit.

Instatur: Videtur inconveniens, quod illud Regnum beatitudinis peccati fœditate macularetur, de quo dicit D. Gregorius, in quo est pax summa, nec ulla scandala inveniuntur, quæ colligantur: ergo. R. negando ant. quia celum Empyrium tantum extrinsecè peccato Angelorum fuit infectum, nec hoc est inconveniens magis, quam quod Paradisus sit infectus peccatis primorum parentum; quod autem defacto non inveniuntur scandala, quæ colligantur, non sequitur, quod antecederet non fuerit inventum ab eo, qui in Angelis suis reperit pravitatem, quia nunc non est amplius ordinatum F. Amandi Hermann Metaphysica.

Urgetur: Convenientius videtur esse, dici Angelos esse extra celum Empyrium creatos, quam intra, quia sic magis agnoscerent Dei beneficium & auxilium speciale, quod ex se ad illud attingere non possint, sed ex gratia per merita attingere deberet. R. negando antec. Nam sicut probatur hinc, quod extra debuissent creari, ita probari potest, intra debuissent creari, & alterâ die extrâ poni, ut humiliter agnoscerent, locum illum eis non esse conaturalem, sed per gratiam ab eis esse adipiscendum. Paritas de Adamo nihil etiam concludit, quia sequeretur, quod etiam Eva debuisset extrâ fuisse producta, cum tamen intra Paradisum sit efformata.

Non est convenientius creare intra vel extra celum.

QUESTIO III.

An Angeli sint substantie corporee?

Angelum corporeum esse, dupliciter intelligi potest, Primò ita, ut Angeli ita sint, & dicantur corporei, ut reverâ, vel totaliter consentent ex substantia corporea, sicut Cœli, astra &c. vel saltem sint compositi ex forma spirituali, & materiâ nostrâ Physicâ, sicut homines. Secundo dici possunt Angeli corporei taliter, nõ quidem, quod sicut astra & Cœli compositi sint, sed nec quod ex materia tali, quali est homo; sed ex substantia aliqua spirituali, & aliâ quâdam materiali valde subtili, & ad spiritualem accedente, simili aëri vel igni. In primo sensu nonnulli, & inter alios Tertullianus putavit, Angelos esse omnino corporeos, quod tamen à Patribus, & ab omnibus Theologis defacto reprobatur. In secundo sensu plures Sancti Patres, tam Græci, quam Latini docuerunt, Angelos præter substantiam spirituales involvere quoq; aliquam materialem distinctâ speciei à nostrâ, tanquam partem essentialem. Ita sensit olim Cæsarius, Origines, S. Basilii, S. Athanasius, & etiam ipsi nostri Doctores ambigui fuerunt. Nam Divus Augustinus frequentissimè in Angelis corpora supponit, nam lib. 1. de Civit. cap. 12. & 13. definit Angelum, quod sit Animal rationale immortalè: lib. 83. qq. q. 47. dicit: Angelica corpora, qualia nos habituros speramus, lucidissima, atq; ætherea esse credendum est. Et lib. 8. Civit. cap. 16. dicit: Dæmones esse genere animalia, animo passiva, mente rationalia, corpore aërea, tempore æterna. Quæ omnia, vel ex mente aliorum, vel dubitanter dicta esse credendum est, nam, ut ipse, quod in libris 83. qq. q. 67. dixerat: Summos Angelos spiritualiter vivere, infimos autem animaliter, retractans lib. 1. Retract. cap. 26. dicit: Esse audaciùs dictum de infimis, quam ut possit Scripturis Sanctis, vel ipsis rebus ostendi. Ex quo patet, ipsum vel ex mente aliorum locutum fuisse, vel planè dubitanter; sicut ipsum dubitasse clarè insinuat Mellissus Doctor ipse quoque dubitans, Sermon. 5. in Cant. ubi sic ait: Caterum Angelica corpora utrum nam ipsi spiritibus naturalia sint, sicut hominibus sua, & sint animalia, sicut homines, immortalia tamen, quod nondum sum homines. Cum tamen in sui veritate præ subtilitate naturæ, atq; substantiæ suæ

I. Dupliciter potest aliquid esse corporeum.

II. Mens SS. Patrum circa corpora Angelorum.

Rrrrr impal-